

Naročnina mesečna
12 Lir. za inozem-
stvo 20 Lir. — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 34 Lir. za
inozemstvo 50 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnice:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001—4003.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese
12 Lire; Estero, me-
se 20 Lire, Edizione
domenica, anno 34
Lire, Estero 50 Lire.
C. C. P. Lubiana
10.650 per gli abbo-
namenti: 10.349 per
le inserzioni.

Filiales
Novo mesto.

SCLOVENE

Prednji oddelki osnih čet so dospeli do libijsko-egiptovske meje - Število ujetnikov v Tobruku znaša 28.000

Vojno poročilo št. 756

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil ob-
javlja:

Prednji oddelki osnih čet so dospeli do li-
bijsko-egiptovske meje.

Po končanem čiščenju je število ujetnikov v
Tobruku naraslo že nad 28.000.

Na letalsko-pomorska oporišča na Malti so
izvedle naše letalske skupine silovite zračne na-
pade, zaradi katerih so izbruhnili številni in ve-
liki požari. Vsa naša letala so se vrnila.

Rim, 23. junija. AS. Po Londonu se govori,
da so bile s padcem Tobruka obenem zajete in za
zaveznike izgubljene jedinice najboljših vetera-
nov. Le »Times« skuša hrabriti javnost, ko piše:
»Z eno izgubljeno bitko še nismo zgubili vojne v
Libiji.« List bi rad iznašel prevaro, češ da bodo
zaradi zavezniškega letalstva in mornarice v Sre-
dozemlju Italijani in Nemci težko obdržali To-
bruk. Povsod se tudi govori, da bo po Churchill-
lovi vrnitvi v London prišlo do ostre politične
bitke. Spodnja zbornica bo hotela na vsak način
prisiliti Churchilla, naj spregovori. Poslanci za-
htevajo popolno spremembo vojaškega povelj-
stva, ki je nesposobno za svoje naloge.

Berlin, 23. junija. AS. Z letalom je dospel v
Berlin posebni vojni dopisnik Lutz Koch, ki je
prišel naravnost iz Tobruka, kamor je vkorakal
skupno z italijansko-nemškimi četami. Ves dan
je popisoval potek borbe, zdaj nemškim, zdaj
tujim častnikom. Popisoval je različne dramatične
prizore iz bitke, ki se je končala z bliskovito
zmago. Rekel je: »Resnično se lahko reče, da je
bil Tobruk zavzet z enim samim udarcem.« Po-

tem je popisoval velike količine nagradnega
materiala in je povedal, da je v Tobruku ostalo
orožja in hrane za opremo in vzdrževanje ene
cele armade. Posebno je pohvalil delež italijan-
skih vojakov v bitki za Tobruk.

Tokio, 23. junija. AS. Japonski listi povelj-
čujejo italijansko-nemško zmago v Severni Afri-
ki. List »Asahi« piše, da bo med Tobrukom in
Kreto nastala nova močna ovira za angleško bro-
dovje v Sredozemlju in da je Malta zgubila ves
svoj pomen.

Lisbona, 23. junija. AS. Iz Pretorije se je iz-
vedelo, da je general Smuts izjavil, da je mnogo
južnoafriških vojakov padlo v Tobruku v italijan-
sko ujetništvo.

Berlin, 23. junija. AS. Udajo Tobruka povelj-
čujejo v Berlinu kot uspeh izredne važnosti za
države Osi. Ta uspeh ni samo strateški in vo-
jaški, temveč tudi moralni in politični. Da je
uspeh izredno važen tudi z moralnega in poli-
tičnega stališča, je mogoče sklepati po pretresih,
ki jih je bučna zmaga italijanskega in nemškega
orožja takoj povzročila po vsem svetu. Začuden-
je, osuplost, razdraženost, ugotavlja v nemških
političnih krogih, označujejo duševno razpoloženje
angleškega ljudstva. Velike zmage Osi so trešile
kakor uničevalni orkan na angleške nade in utva-
e. V Londonu na ves glas vprašujejo, kdo je
odgovoren za polom. General Auchinleck je 31.
maja poslal 8. armadi čestitke: »Zelo dobro, le
naprej tako, ne dajte sovražniku oddiha, ne pu-
stite mu, da bi se izmaknil.« Danes praznuje
Auchinleck 58. rojstni dan, italijansko-nemške sile
pa so mu pripravile darilo, kakor se spodobi.
Bitka za Tobruk ni samo veličasten vojaški uspeh,

temveč je tudi krasno zmagovalstvo nad lažnji so-
vražnikove propagande. »Za nas,« zaključuje list
»Nachtausgabe«, »so ti krasni dogodki uspeh ču-
dovitega junaštva italijansko-nemških čet ter ob-
čudovanja vrednih nastopov na tleh, v zraku in
na morju, uspehov, ki so uničili sleherni poskus,
da bi prišla pomoč do 8. angleške armade. An-
gleške nade, da bi se usoda vojne obrnila leta
1942 v korist Angležem, so končno padle v za-
ton.«

Italija je lahko ponosna na zmago v Marmariki

Glasilo nemške armade o pogumu italijanskih vojakov

Berlin, 23. junija. AS. Bitka v Marmariki,
ki se je odigrala v štirikotju Bir Hakeim—El
Gazala—Tobruk—Bir el Gobi je končana z zma-
go italijanskih in nemških sil, so se borile
druga ob drugi — piše »Börsen Zeitung« V
dneh trilega dela sta nemški in italijanski gene-
ralni štab izdelovala skupne načrte za zlom an-
gleške obrambe. Obe poveljstvi sta nato skupno
izsilili prvi prehod skozi obširno angleško min-
sko polje pred Bir Hakeimom pa od Bir Hake-
ima do Tobruka, kjer so se dan za dnem v isti
sapi slišala povelja »Avanti!« »Vorwärts!« Glas-
silo nemške vojske nato govori o odlični opremi
italijanskih vojakov, ki je sad mrzličnega dela
v italijanskih orožarnah ter ladjedelnicah. Pred
nekaj meseci je skupina nemških častnikov
obiskala neko veliko italijansko vojno tovarno.
Med obiskom so se častniki lahko prepričali
o obsegu in kakovosti italijanske vojne proiz-
vodnje, namenjene za vojno v Afriki. Tank na
tanku je bil pripravljen in je čakal, da bo po-
barvan z značilno posnemovalno puščevo bar-

vo. Iz jeklar, kjer dela na tisoče delavcev noč
in dan, so prihajali topovi v serijah.

Duce je vedno trdo sodil svoje ljudstvo in v
tej vojni je dobil najboljše in najpopolnejše
potrdilo za pravilnost svojega ravnanja. V naj-
trši puščavski bitki v puščavskem podnebjju je
italijanski vojak zares pokazal, da je junaški,
pogumen in neutrudljiv. Feldmaršal Rommel je
rekel: »Z največjim veseljem lahko izjavim, da
kakor italijanski poveljniki, tako tudi italijan-
ske čete bijejo boj s čudovitim pogumom in
povsod dosežejo svoj cilj. Bratstvo in orožju med
italijanskimi in nemškimi četami je temeljna
osnova za zmago v tej trdi borbi.«

»Börsen Zeitung« nato popisuje odločilni
delež italijanske mornarice, kajti prihod ali ne-
prihod dveh angleških konvojov je pomenil za
Angleže življenje ali smrt. Italijanska morna-
rica, kakor tudi italijansko letalstvo niti za
trenutek nista oklevala, ampak sta se s celotno
svojo težo spustila v boj, kjer je bilo potrebno.
Italija je lahko ponosna na dosego zmage, ki
ji je bila podarjena.

Zagrizeni boji pri Sebastopolu

Severno od sebastopolske trdnjave obkoljeni sovražni ostanki - Včeraj
je sovjetsko letalstvo izgubilo 100 letal

Hitlerjev glavni stan, 23. junija. Nemško vrhov-
no poveljstvo objavlja:

Na severnem trdnjaskem področju Se-
bastopola so obkoljeni sovražni ostanki, ki se
še drže na skrajni ožini severno od zaliva Sever-
njaja. Na ostali trdnjaski fronti je bilo v težkih
posamičnih bojih v najtežjih terenskih razmerah
zavzetih mnogo bunkerjev in obrambnih naprav.
Močne letalske sile so podpirale napade in bom-
bardirale sovražno rezervo, kakor tudi sovražna
skladišča streliva.

Na severni obali Azovskega morja je bil
odbit sovjetski izkrcavalni poskus. Ostanke raz-
bite sovjetske divizije, ki so se nahajali še v
gozdnem področju severovzhodno od Har-
kova, so bili uničeni.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča
majhna delavnost. Na bojišču pri Volhovu je
imel sovražnik v zagrizenih gozdnih bojih težke
izgube.

Sovjetsko letalstvo je izgubilo včeraj 100 le-
tal. Pet nemških letal pogrešajo.

V Severni Afriki so prednji oddelki
nemških in italijanskih divizij dosegli libijsko-
egiptovsko mejo. Pri zavzetju pristanišča v To-
bruku so oddelki suhozemske vojske potopili
eno topničko in 6 manjših prevoznih parnikov
s 5200 tonami, ki so hotele zbežati z angleškimi
četami. Vojaki, ki so se nahajali na teh ladjah,
so bili ujeti.

Na Malti je nemško in italijansko letalstvo
s najtežjimi bombami napadlo pristanišče Luca.
Angleški bombniki so zadnjo noč ponovno
bombardirali mesto Emden. Civilno prebival-
stvo je imelo neznatne izgube. Številne zgradbe
in stanovanjske četrti so bile zadete. Štiri an-
gleška letala so bila sestreljena.

V težkih zimskih bitkah na vzhodnem bo-
jišču so letalski bataljoni junaško branili le-
tališča, kakor tudi posebno ogrožene odseke na
bojišču. Skupno s kopensko vojsko se te cnote
zdaj odlično udeležujejo drugih operacij. V teh
bojih v deželi brez cest se je posebno odlikovala
divizija »Meindl«.

Poročnik Leykauf, voditelj nekega lovske-
ga krdeca, na vzhodnem bojišču je v eni noči
sestrelil 6 sovražnih prevoznih letal.

Berlin, 23. junija. AS. Kakor poroča vrhovno
poveljstvo, so nemške čete pri čiščenju Severnjaja,
ki se nahaja severno od Sebastopola, zadale
sovražniku najtrše udarce zlasti v bojih okrog
ladjedelnice, kjer je divjal boj od pedi do pedi,
od hiše do hiše.

Oddelki nemške divizije, ki je vdrla v bolj-
ševiško obrambo, so zavzeli predmestja v Sever-
njaji in prodrli do zaliva. Skupina sovražnih od-
delkov je bila pri tem, ko so jo napredujoči nem-
ški oddelki pustili za seboj, obkoljena in uniče-
na. Nemško topništvo je kar naprej bilo po so-
vražnih utrdbah, pomagalo pa mu je protiletal-
sko topništvo in drugo težko orožje. Na južnem
odseku obkoljevalnega bojišča so romunske čete
odbile številne sovražne protinapade na zavzete
postojanke. Uspejo jim je vdreti globoko v so-
vražnikovo obrambo in izsilili nove vdore v utr-
jeni pas ter s tem pripraviti pogoje za nove zma-
govite napade. Na južnem krilu obkoljevalnega
sebastopolskega bojišča pa so nemške čete nap-
dale nekatere močno utrjene hribe. Ko so zavze-
le mnogotere trdnjave, so zasedle najvišje točke
in s tem zagospodovala na postojankah. Tudi tu
se napad nadaljuje. Nemško letalstvo je včeraj s
strmoglavi poseben močno napadalo južne seba-
stopolske utrdbе ter sebastopolsko pristanišče,
kjer je bila ena trgovska ladja potopljena. V le-
talskih bojih so nemški lovec sestrelili osem so-
vražnih letal.

Lisbona, 23. junija. AS. »Manchester Guar-
dian« trdo prijema vlado ker ni hotela objaviti

pomorskih izgub. List piše, da ima javnost pravi-
co izvedeti o izgubah trgovske mornarice. Se-
veda hoče imeti točne podatke. Ne bomo dovo-
lili, da bi nam od časa do časa povedali le delno
resnico kakor je bilo leta 1917-18 in kakor se je
začelo delati že tudi v sedanji vojni.

Sovjetske letalske izgube na Finskem

Helsinki, 23. junija. AS. Od 25. junija 1941
pa do danes je sovjetsko letalstvo na finskem
bojišču izgubilo 872 letal. Sestrelila so jih
lovski letala in pa protiletalska obramba. Na-
daljnih 53 letal je moralo pristati na finskem
ozemlju. Okoli 300 sovjetskih letal je bilo v
bojih težko poškodovanih. Končno so sovjetske
sile izgubile še 25 opazovalnih balonov, 10 jih
je prišlo nepokvarjenih v finske roke.

Anglijo čakajo povsod velike težave

Rim, 23. junija. AS. V uvodniku, ki ga je ob-
javil »Daily Mail«, beremo: General Rommel je
dosegel svoj glavni cilj: streti osmo armado, tako
da bi ji morali pošiljati okrepitve po poti okrog
rta Dobre nade. Naša trgovska mornarica bo mo-
rala prevzeti še hujše breme že tako težke na-
loge. Razdalja od Anglije pa do Suez okrog rta
Dobre nade šteje okrog 12.000 morskih milj in zna-
no je, da morejo ladje opraviti tako pot le dva-
krat ali trikrat na leto. Na drugi strani pa je
Egipt ena najvažnejših strateških postojank v tej
vojni in mi ne moremo tvegati, da bi naše edi-
nice, ki bivajo v Egiptu, ne bile zadostno oskrb-
ljene. Na pot po Sredozemlju se ni zanesti. Iz-
gube bi bile prehude. Oskrbovanje Malte lahko
tvegamo, a sredstva, ki jih to otok potrebuje, so
neskončno majhna v primeri z vsem, kar je po-
trebno v Libiji. Poleg vseh teh potreb moramo še
pošiljati orožje v Rusijo skozi Murmansk.

Ne smemo tudi prezreti potreb Indije in Cey-
lona. Vojna je v bistvu — kolikor zadeva Zdru-
žene države in Anglijo — postala vprašanje la-
dij. Zaveznike države vodijo še zmeraj obrambno
vojno. Može se izvežbani, orožje se izdeluje v
oblinih količinah, a nobena ofenziva ne bo mo-
gla, dokler ne bomo premagali težave trgovskega
brodovja. Zavezniki izgubljajo več ladij, kakor pa

jih morejo zgraditi. Število ladij se krči, medtem
ko potrebe naraščajo. Kdaj se bo dalo vse to po-
praviti? Od odgovora na to vprašanje je odvisna
vojna usoda.

Odgovor bo tudi določil dan, ko bodo zavez-
niške države opustile obrambo ter prešle v napad.
Zaman je kričati po novih bojiščih, ko pa nam je
težko oskrbovati celo tista, ki jih že imamo.

Sv. oče sprejel španskega zunanega ministra

Vatikansko mesto, 23. junija. AS. Sv. oče je
danes zjutraj sprejel v privatno avdienco špan-
skega zunanjega ministra Serrana Sunarja. Mini-
ster je prišel v spremstvu svoje gospe, španskega
poslanca pri sv. Stoli in zastopnika sv. Stolice
pri španskem zunanjem ministrstvu. V Klementin-
ski kapeli so ga pozdravili španski bogoslovci in
duhovniki, ki bivajo v Rimu, kmalu nato pa so
ga odvedli v posebno sobo, kjer ga je sprejel
pepež Pij XII. in se z njim dolga prisrčno razgo-
varjal. Ko je prišel od sv. očeta, je Serrano Su-
ner obiskal še državnega tajnika kardinala Ma-
glioneja, nato pa je odšel še v baziliko Sv. Petra,
odkoder se je podal na svoje stanovanje v »Villa
Madama«.

Churchilla spremlja smola

Ko je z Rooseveltom koval načrte za drugo fronto, je padel Tobruk

Rim, 23. junija. AS. »Popolo di Roma« piše o
Churchillovem obisku pri Rooseveltu: Usodno na-
ključje je hotelo, da se je Churchill posvetoval z
Rooseveltom, kako se odločiti za najprimernejšo
in najuspešnejšo ofenzivo proti Osi ravno v tre-
nutku, ko so angleške čete okrepljene z ameriško
mornarico ter z ameriškim letalstvom bile uni-
čene v Marmariki.

Voditelja velikih demokracij — nadaljuje list
— naj bi se dogovorila za sprožitev zloglasne
druge fronte. Toda usoda je hotela, da so bile
njune sile uničene na edinem bojišču, kjer na-
stopajo. Dva velika stratega bi rada pripravila
ladjevje za veliko ofenzivno izkrcanje na zahodu,
dočim njuni vojaki v Severni Afriki ne morejo
dobiti orožja in hrane in se je morala tobruška
trdnjava vdati. Prepričani smo — pravi list dalje
— da bi to tragikomedijo najlažje razložil Stalin,
protikapitalistični zaveznik bogataških Anglosasov,
ki je odločno zahteval, naj Angleži in Amerikanci

v Evropi ustanove toliko premlevano drugo fronto.

Buenos Aires, 23. junija. AS. Iz Washingtona
se je zvedelo, da so objavili posebno izjavo o raz-
govorih med Churchillom in Rooseveltom, ki med
drugim pravi: »Soglasje in popolna sloga vladata
med vsemi osebnostmi, ki se udeležujejo posvetov
in ki pripravljajo ogromne in težke stvari, ki jih
skriva bodočnost.«

Tokio, 23. junija. AS. Izjava Rooseveltovega
svetovaleca Harryja Hopkinsa, ki je snoči zatrje-
val, da bo proti Nemčiji ustanovljena druga
fronta in da bodo zavezniki, ako bo potrebno
ustanovili tretjo in četrto fronto in da bodo na-
padli Japonsko, je bila predmet ironičnih pri-
pomb v tokijskih uradnih krogih, kjer poudar-
jajo, da to ni prvo anglosko govorčenje. Tudi
za časa fronte sil ABCD smo slišali iste grožnje
in iste govornice, ki pa nas niso ovirale, da smo
skupno z našimi zavezniki zadali Angliji in
Združenim državam občutne udarce,

Vladar in Vladarica v Livornu

Livorno, 23. jun. AS. Kralj in Cesar ter Kra-
ljica in Cesarica sta danes zjutraj prisostvovala
prihodu parnikov »Vulcania« in »Saturnia«,
ki sta pripeljala Italijane, večinoma ženske in
otroke, kateri so se vrnili iz Abesinije. Suverena
sta odšla na krov ladij, kjer sta se dolgo in pri-
jazno pogovarjala z ljudmi, ki so se vrnili v
domovino in so jima navdušeno vzklicali. Kra-
ljica in Cesarica je razdelila med otroke darove.
Po obisku suverenov se je začelo izkrcavanje.
1500 oseb iz različnih krajev Italije je zapustilo
ladji ter se s posebnimi vlaki odpeljalo na vse
strani po Italiji.

vo. Iz jeklar, kjer dela na tisoče delavcev noč
in dan, so prihajali topovi v serijah.

Duce je vedno trdo sodil svoje ljudstvo in v
tej vojni je dobil najboljše in najpopolnejše
potrdilo za pravilnost svojega ravnanja. V naj-
trši puščavski bitki v puščavskem podnebjju je
italijanski vojak zares pokazal, da je junaški,
pogumen in neutrudljiv. Feldmaršal Rommel je
rekel: »Z največjim veseljem lahko izjavim, da
kakor italijanski poveljniki, tako tudi italijan-
ske čete bijejo boj s čudovitim pogumom in
povsod dosežejo svoj cilj. Bratstvo in orožju med
italijanskimi in nemškimi četami je temeljna
osnova za zmago v tej trdi borbi.«

»Börsen Zeitung« nato popisuje odločilni
delež italijanske mornarice, kajti prihod ali ne-
prihod dveh angleških konvojov je pomenil za
Angleže življenje ali smrt. Italijanska morna-
rica, kakor tudi italijansko letalstvo niti za
trenutek nista oklevala, ampak sta se s celotno
svojo težo spustila v boj, kjer je bilo potrebno.
Italija je lahko ponosna na dosego zmage, ki
ji je bila podarjena.

Romunski prispevek v prvem letu vojne

Bukarešta, 23. jun. AS. Podpredsednik ro-
munске vlade Mihael Antonescu je v navzoč-
nosti ministra za državno obrambo ter podtajnikov za
letalstvo in propagando sklical tuje častnike ter
jim sam prebral uradno poročilo glede izgub, ki
jih je Romunija imela v prvem letu vojne s So-
vjetsko Rusijo. Dejal je, da je hotel sam prebrati
poročilo tujim častnikom, da bi podčrtal prelito
kri ter prispevek, ki ga je dala Romunija v prvem
letu svete vojne zoper boljševizem.

Pristavil je, da tega poročila ne mara raz-
lagati, zakaj v vojnem času naj ima besedo orožje.
Romunija se bo še naprej borila prav do konca,
da doseže določene cilje, to je, da maščuje mrtve,
ki so padli zaradi sovjetskega napada, za obram-
bo ideje o zasebni lastnini, ki tvori temelj ro-
munskemu narodnemu in socialnemu redu in za
zmago pravice, časti ter za rešitev Evrope pred
boljševiško šibo božjo. Minister je končal z besed-
dami, da je vesel, ko more sporočiti, da se je ro-

munska vlada odločila podeliti različna odlikova-
nja za vojaško hrabrost poveljnikom in bojvni-
kom v Severni Afriki v priznanje za njihova ju-
naska dejanja.

Bukarešta, 23. jun. AS. Uradno poročilo pre-
sedništva ministrskega sveta pravi, da so celotne
romunske izgube v sveti vojni proti boljševizmu
naslednje: mrtvih in pogrešenih je 5998 častnikov,
2633 podčastnikov in 148.942 navadnih vojakov.

Feldmaršal Rommel

Hitlerjev glavni stan, 23. jun. AS. Hitler je
v zahvalo za velike zasluge, ki si jih je pridobil
pri vojskovanju na afriškem bojišču, imenoval
vrhovnega poveljnika oklepnih armad v Afriki,
generala Rommela, za feldmaršala. Hkratu mu je
poslal tople brzojavne čestitke.

Nov napad japonskih podmornic

Lisbona, 23. junija. AS. Po napadu na Vancou-
ver so japonske podmornice izvedle že nov napad
in eicer na zahodno obalo Združenih držav. Proti
polnoči je namreč neka ladja oddala 12 topovskih
strelov na neki kraj na oregonski obali.

Tokio, 23. junija AS. Japonski listi prinašajo
poročilo o napadu japonskih podmornic na sever-
noameriško pomorsko oporišče Vancouver. Listi ome-
nijo, da so japonske podmornice preje že ob-
streljevale kalifornijsko obalo, napad na Vancouver
je bil izveden ravno takrat, ko sta se sešla
Churchill in Roosevelt.

Sovjeti ne morejo pomagati Kitajski

Sanghai, 23. junija AS. Tukajšnji listi so vsi
objavili vest, da je sovjetska vlada odbila nujno
prošnjo čungkingške vlade, naj čimprej pošlje orož-
je na Kitajsko s izgovorom, da vojna z Nemčijo
požre vse orožje, ki ga proizvajajo sovjetske to-
varne.

Sovjetska podmornica potopila švedsko ladjo

Stockholm, 23. junija AS. Neka sovjetska pod-
mornica je v Baltičnem morju torpedirala in po-
topila švedsko 4000 tonsko ladjo »Ada Gorthon«.
Samo 15 moških posadke se je moglo rešiti. Izvedelo
se je, da bo švedska vlada vložila formalni protest
pri vladi Sovjetske zveze. V Severnem morju se je
potopila švedska ladja »Eknoc«, ker je trčila v
mimo. 23 moških posadke se je rešilo.

Argentinski predsednik odstopil

Buenos Aires, 23. junija ASS. Predsednik ar-
gentinske republike Ortiz je dobil od zdravnikov
nasvet, naj se zaradi slabega zdravja ne bavi s
politiko in je zato sklenil odstopiti. Danes je po-
slal kongresu epomenico, v kateri navaja razloge
za svoj odstop. Podpredsednik Castillo, ki ga na-
domešča v izvrševanju izvrševanja oblasti, ga bo
po ustavi nadomestoval do konca poteka njego-
vega mandata.

Ameriške čete premeščajo iz Irske v Anglijo

Lisbona, 23. junija. AS. Iz Londona poročajo,
da so ameriške čete, ki so dozdaj bile po tabo-
riščih na severnem Irskem, razporedili po različ-
nih predelih Anglije.

General Čatloš v Zagrebu

Zagreb, 23. junija. AS. Po kratkem bivanju v
Zagrebu je odpotoval v domovino vrhovni povelj-
nik slovaške vojske ter minister za obrambo ge-
neral Čatloš.

Eksc. Grazioli odprl fašistični Dopolavoro

Ljubljana, 23. junija 1942-XX.
Včeraj popoldne je Visoki komisar Eksc. Grazioli odprl Dopolavoro fašija v Ljubljani. Slovesnosti so se udeležili Poveljnik divizije general Orlando, polkovnik Marziani v zastopstvu poveljnika Armadnega zbora, ljubljanski župan general Rupnik, podprefekt comm. David, mnogi drugi osebnosti in fašistov. Zveznega Tajnika, ki je bil odsoten iz službenih razlogov, je zastopal Zvezni Podtajnik Scarnicci in podtajnik Capurso, ki sta sprejemala goste ob enem s predsednikom Dopolavora dr. Gastonom Madorijem.

Ob 18. uri se ob zvoku trobent doignili na postopje trobinitov, Zvezni Podtajnik Capurso pa je odredil pozdrav Kralju in Duceju. Ko so

po kratki značilni slovesnosti odlične osebnosti stopile v prireditveno doborano, je orkester federacije zaigral »Marcio Reale«, »Glovinazzo« in himno »Vincere«. Takoj nato je Zvezni Podtajnik Capurso pozdravil Visokega komisarja in navzoče osebnosti ter je prebral brzojavko Zveznega Tajnika ljubljanskim fašistom.

Visoki komisar je izrekel živahno priznanje za delo, ki so ga opravili tvorci Dopolavora v korist te ustanove v Ljubljani. Nekatere ljubeznive tovarišice so izročile gospe Paoli Grazioli in ge. Madori šopke cvetlice.

Visoki komisar je nato z drugimi zastopniki pregledal prostore Dopolavora in ort. Izrekel je priznanje zveznim podtajnikom in dr. Madoriju in dr. Pardijsu za opravljeno delo.

Uradni razglasi

Maksimalni cenik za dela krojačev in krojačic

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednji cenik:

Člen 1. Najvišje cene za napravo moških in ženskih oblek in perila se določajo v sledeči izmeri:

A. Moška obleka.

	Razred			
	Ia	I	II	III
1. Celotna obleka (dvovrstna ali športna 10% več)	450	375	325	280
2. Obleka smoking	525	440	465	315
3. Obleka frak	760	635	535	410
4. Obleka žaket	585	490	410	345
5. Površnik ali raglan	390	325	280	245
6. Raglan ali ulster	430	355	315	265
7. Zimska suknja	430	355	315	265
8. Zim. suknja za kožuh	415	345	295	245
9. Kratki zimski palatô	355	295	265	215
10. Sako za kožuh	340	280	245	215
11. Potov. plašč (trenchcoat)	430	355	315	265
12. Plašč hubertov	295	245	215	190
13. Pelerina s kapuco	190	155	130	100
14. Plašč za prah	140	130	120	90
15. Duhovniški talar	375	315	275	240
16. Zdravniška halja	150	125	100	75
17. Površni lovski sako	440	365	325	280
18. Lovski kroj	585	490	410	325
19. Smučarska obleka	340	280	245	205
20. Sako (dvovrstni ali športni 10% več)	260	215	200	165
21. Lustrasti sako	240	200	175	145
22. Letni platneni sako	190	155	140	120
23. Letni plat. sako, preprost	150	125	115	95
24. Hlače	115	95	80	70
25. Športne hlače (breeches)	125	105	85	70
26. Telovnik (dvov. 10% več)	90	75	65	35

B. Ženska obleka

1. Damska obleka	170	135	95	70
2. Damska dvodelna obleka	200	155	115	85
3. Večerna obleka	340	255	170	125
4. Angleska bluz	105	75	55	45
5. Francoska bluz	160	95	70	50
6. Kombineza, dolga	85	70	50	40
7. Kombineza, kratka	50	40	30	20
8. Bolero z rokavi	75	55	45	35
9. Bolero brez rokavov	50	40	30	20
10. Jutranja halja, dolga	160	115	85	65
11. Jutranja halja, kratka	125	85	55	45
12. Pidžama	85	70	55	45
13. Halje za delo (pisarn.)	85	70	55	45
14. Gladek plašč za prah	230	200	170	130
15. Težki športni plašč iz kamelje dlake	325	285	240	180
16. Raglan	325	285	240	180
17. Srednje težki zim. plašč	285	240	170	130
18. Komplet. moderni plašč	340	275	215	165
19. Plašč za kožuh	275	230	200	150
20. Angl. kostum (dvovrstni ali športni 10% več)	315	255	200	150
21. Francoski kostum	255	215	145	105
22. Platneni kostum	200	171	145	105
23. Lovska ali šport. jopica	255	230	200	150
24. Težka jopica	230	200	170	130
25. Palatô, navadni	255	200	170	130
26. Planirski jopič	115	100	85	65
27. Smučarski jopič, navadni	143	130	115	85
28. Smučarski jopič, boljši	170	155	145	105
29. Smučarske hlače, navad.	85	75	65	45
30. Smučarske hlače, boljše	105	90	80	60
31. Vetrni jopič	115	100	85	65
32. Krilo	70	55	45	35
33. Hlačno krilo	135	105	86	65
34. Kratke hlače	40	35	35	25

C. Moško in žensko perilo

	Razred	
	I	II
1. Moška srajca z ovratnikom	21	18
2. Moška srajca z 2 ovratnikoma	23	21
3. Moška spalna srajca	21	18

4. Moške spodnje hlače, kratke	18	11
5. Moške spodnje hlače, dolge	21	13
6. Moška pidžama	47	41
7. Zdravniška halja	47	35
8. Ženska pidžama	41	35
9. Ženska nočna srajca	41	35
10. Ženska nočna jopica	35	23
11. Ženska srajca, dnev. naramnice	15	9
12. Kombineže	23	18
13. Hlačke	19	14
14. Modrčki	15	9

	Razred	
	I	II
1. Rjuhe	5.—	3.—
2. Blazine, gladke, velike	16.—	12.—
3. Blazine, gladke, male	15.—	9.—
4. Odeje prevl. (kapne), gladke	29.—	23.—
5. Prti	5.—	3.—
6. Prtiči	3.—	2.—
7. Obrobjanje (entlanje), od metra	1.40	1.40

Člen 2. Stroški za običajne male potrebščine: sukanec, svila, navadni gumbi, pr. moških in ženskih oblekah so zaračunani v cenah pod A in B prednjega člena.

Pri napravi perila (pod C) se smejo stroški za navedene male potrebščine posebej računati po njih nabavni ceni. — Pri napravi obleke in perila za otroke do 10. leta se zgoraj navedene cene znižajo za 50%, za otroke od 10. do 15. leta pa za 25 odstotkov. — Za dela, ki niso navedena v ceniku ali za posebnosti in kroju, se sme plačilo prosto pogoditi med strankami.

Člen 3. Obrate uvrsti v skupine iz odstavkov A, B in C člena 1. mestno poglavarstvo v Ljubljani po zaslusanju prizadetih strokovnih združenj, upoštevaje zmogljivost obrata in kvalifikacijo za bolj ali manj lično izdelavo.

Člen 4. V členu 1. določene cene veljajo za območje mesta Ljubljane. Okrajna načelstva naj za svoje območje določijo najvišje cene ob upoštevanju krajevnih razmer.

Člen 5. Imetniki obratov morajo imeti cene v obliki cenika izvešene v svojih obratovalnicah na dobro vidnem mestu, z označbo skupine.

Člen 6. Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 z zaporom do 2 mesecev ali v denarju do 5000 lir.

Imenovanje prisednikov sodišča delavskega zavarovanja v Ljubljani

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je imenoval za prisednike sodišča delavskega zavarovanja naslednje gospode:

Fabiani Pavel, Pavlin Franc, Laznik Vilko, Turk Vlado, Naglas Viktor, Hrovatin Makso, inž. Zupančič Franc, Znidaršič Anton, Hribar Peter, Pičman Lovro, Praznik Janez, Jelovšek Josip, Jazbec Janko, dr. Skala Leon, Ogrin Rajko, Majcen Franc, dr. Kopač Andrej, inž. Likar Boleslav, dr. Urbanc Anton, dr. Vrčon Branko, Demšar Metod, Bricej Nikola, Štefančič Franc, Erjavec Alojzij, Ogrin Leopold, Logar Filip, Tratar Alojzij, Toni Peter, Jemec Franc, Sitar Alojzij, Bec Josip, Likar Ciril, Cvetko Ernest, dr. Loretto Franc, Hartman Kamilo, Gerbec Bogomil, Vrečar Franc, Velkavrh Stanislav, Logar Rudolf, Vajdič Janez. — Za namestnike pa so imenovani: Motos Bogomir, Jeras Egidij, Stepič Mirko, Jurčič Simon, Kobi Srečko, Čemažar Josip, Sliamič Franc, Kalin Savel, Govekar Karel, Otrepec Josip, Dežman Josip, Kajfež Anton, Jankovič Alojzij, Pleničar Bogo, Vrančič Ivan, Pivk Oskar, Brejč Ivan, dr. Kmet Stanko, Turk Matko, Radovan Ivan, Markelj Ivan, Kern Ivan, Čej Leopold, Gusina Aleksander, Razem Vladimir, Bizjak Henrik, Okretič Josip, Kerševan Stanislav, Gašperič Alojz, Tavčar Leopold, Kattauer Ursula, Blagovič Josip, Palir Franc, Milharčič Luka, Miklavčič Franc, Vrančič Vladimir, Kršul Jernej, Čarman Franc, Vrečko Ivan, Možina Mihael.

Neveljavnost kakor koli prenarejenih novcev in bankovcev in obveznost njih oddaje

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbo:

Člen 1. Državni novci in bankovci, prenarejeni, zaznamovani ali pretiskani s kakršnim koli znakom, besedilom ali besednimi ali imenskimi kraticami, ki ne spadajo med njih svojstvena oznamenila, se proglašajo za neveljavne in izven obtoka.

Člen 2. Kdor koli sprejme državne novce ali bankovce, ki so kakor koli prenarejeni, zaznamovani ali pretiskani, ali pa jih, če jih že ima, da v promet in jih ne izroči takoj oblasti z navedbo, kje jih je dobil, če mu je to neznan, se kaznuje, če dejanje ni huje kaznivo, z zaporom do 6 mesecev in v denarju do 5000 lir.

Za sojenje teh kaznivih dejanj je pristojno vojaško sodišče II. armade, ljubljanski oddelek.

Maksimalne cene za modistovska dela

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbo:

Člen 1. Najvišje cene za modistovska dela se določajo takole: Izdelava iz velur tulcev 50 lir; izdelava iz »hare« ali »flamô« tulcev 40 lir; izdelava iz »vole« tulcev 30 lir; izdelava iz novega baržuna 50 lir; izdelava iz svile ali volnenega blaga 50 lir; preoblikovanje velur klobuka 30 lir; preoblikovanje »vole«, »hare« ali »flamô« klobuka 30 lir; preoblikovanje baržunastih ali svilnenih klobukov 40 lir; izdelava žalnih klobukov iz žoržeta 50 do 60 lir. — Za dela, ki tu niso navedena, se določi cena prosto po dogovoru med strankami.

Člen 2. V ceniku določene cene veljajo za območje mesta Ljubljane. Okrajna načelstva naj določijo najvišje cene za svoje okraje, upoštevajoč krajevne razmere okraja.

Člen 3. Imetniki obratov morajo imeti cene v obliki cenika izvešene v svojih obratovalnicah na dobro vidnem mestu.

Člen 4. Kršitelji določb te naredbe se kaznujejo upravno po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX, št. 8 z zaporom do dveh mesecev ali v denarju do 5000 lir.

Dva verižnika obsojena

Ljubljana, 23. junija.

Ob ponedeljkih v tednu so določene na okrožnem sodišču razprave proti navijalcem cen in verižnikom. V ponedeljek 22. t. m. sta prišla pred kazenskega sodnika — poedinca dva tipična verižnika in navijalca. V ponedeljek pa je bila v dvorani št. 79 okrožnega sodišča še druga senzacija. Bil je zaradi verižništva in navijanja cen obsojen tudi neki Norvežan. Sodnik je izrekel strožje kazni, ker sta bila pač dva primera, ko je šlo za res brezvestno izkoriščanje siromašnejših ljudi.

Karel Johansen je bil rojen 1912. v romunskem obmorskem mestu Jassyju, pristojen pa je v Trondheim, Norveška, je evangelijske vere, po poklicu mornariški mehanik, oženjen, stanujoč na Poljanskem nasipu št. 40 (stara cukrarna). Obtožnica veli, da Johansen še ni bil kaznovan. Mora pa imeti ta Norvežan kaj burno preteklost. S svojo ženo Pavlo se je letos znesel v Ljubljani. Dobil je streho in zavetje v stari cukrarni, kjer je pripravila mestna občina ljubljanska primerno zavetišče za nesrečne brezdomce in brodolomce življenja. Tam je Johansen letos maja stanoval. Znašel se je takoj v pravem okolju in začel je na debelo kupčevati s kruhom, ki ga je prodajal revežem po pretiranih cenah. Vedno je imel lepo zalogo kruha. Njegovi verižniški posli pa so bili naposled razkrinkani in Johansen je bil 11. maja aretiran ter izročen sodišču. Pri njem so našli deset glav osebnih živiliških nakaznic, glasečih se na imena stanovalcev v cukrarni in tudi na druga imena.

Državni tožilec je naposled obtožil Karla Johansena zaradi veriženja z živil, navijanja cen in zaradi prekrška, ker si je prilastil tuje živilske nakaznice in jih uporabljal v svojo korist. V začetku maja letos je Johansen v cukrarni prodajal svojim stanovalcem hlebečke kruha, težke po 26 dkg po 2.50 lir, hlebečke, ki so bili pri peku po 1.70 do 1.90 lire, je revnim stanovalcem prodajal po 2.50 do 2.80 lir. Obtožnica pravi, da je kruh preprodajal in uvažal s tem novo, neobičajno posredovanje v prometu z živilskimi potrebščinami in je kruh znatno dražil. Ob času njegove aretacije so našli pri njem 10 glav živilskih nakaznic, ki so se glasile na različna imena.

Obtoženec je trdovratno zanikal, da bi prodajal kruh svojim stanovalcem, nikdar ni pri-

Gospodarstvo

Evropski poštni promet

Te dni je objavil nemški poštni minister dr. Ohnesorge članek, v katerem se zavzema za ustanovitev evropske poštne zveze. Pri tem opozarja, da ta misel ni nova in da je naša ali naša misel uresničena leta 1911 z ustanovitvijo južnoameriške poštne zveze, kateri se je leta 1926 pridružila Španija, prišlo pa je tudi: že do ustanovitve afriške poštne zveze.

Prvi korak v tej smeri naj bi bila uvedba enotne pristojbine za navadna pisma v vsej Evropi. Če je mogoče poslati pismo iz Madrida v Santiago de Chile po notranji tarifi, se ne da zagovarjati dejstvo, da je treba plačati za pot med Bukarešto in Solijo dvojno tarifo samo zaradi tega, ker je vmeš politična meja. Sicer posamezniku ne stori dosti razlike med 12 in 25 pfenigov, vendar igra vlogo to n. pr. pri dejstvu, da bi navadno pismo v teži 500 gr iz Berlina v Rim ali v Helsinkii ali v Amsterdamu stalo samo 30 pfenigov v bodoče namesto dosevanih 3.85 marke. Potrebno bi bilo poenostaviti skalo. Veliki pomen te nove uvide bi bil v tem, da bi etotine milijonov pisem lahko šlo po Evropi po nižjih tarifah.

Slučne novosti bi se lahko uvedle tudi na poljih, kjer bi šel tehnični napredek pred napredkom organizacije. Velik je pomen povečanja zvez po zraku ter prenosa slik in brzojavov na daljavo. V bodoče ne bo v Evropi nobene velike trdnje več, ki bi ne dopisovala s 7 drugo trdnjo s pomočjo daljnopisa, razširjenje daljnokablov bo pa omogočilo tudi največji razvoj meddržavnega telefonskega in brzojavnega prometa.

Vinska trta letos v Italiji zelo dobro kaže. Spomladno in sedanje vreme je trtam storilo zelo dobro in obetajo si izredno velik pridelek vina v jeseni. Tudi je storjeno vse za pobiranje trtnih škodljivcev.

Zvišanje kmetijskih cen na Hrvaškem. Iz najnovejših izjav hrvaškega ministra za trgovino, industrijo in obrt dr. Totha, da bo hrvaška vlada povišala cene za kmetijske pridelke letošnje letine, da na ta način odpravi nesorazmerje med cenami industrijskih pridelkov.

Hrvaško gospodarsko zastopstvo v Budimpešti. Hrvaška je ustanovila v Budimpešti svoje gospodarsko zastopstvo, ki bo priključeno tamošnjemu hrvaškemu poslanstvu.

nesel v cukrarno večje množine kruha. Kruh je potreboval sam za sebe in za svojo ženo. Zaradi glav raznih živilskih nakaznic, ki so se našle pri njem, pa je trdil, da je pobral po posteljah svojih stanovalcev in da jih je hotel izročiti v shrambo upravniku cukrarne, do katerega pa ni mogel priti niti ne v soboto niti ne v nedeljo, ko je bil sam zaposlen pri sprejemanju radijskih aparatov v skladišču cukrarne. Upravnik g. Jezovšek pa ni potrdil tega njegovega zagovora in je naglasil, da bi ga obtoženec lahko našel, ker tudi ni bil neprestano zaposlen v skladišču. Značilno je bilo dalje, da so našli ob obtoženčevi aretaciji njegovo in njegove žene živilsko nakaznico popolnoma neizrabljeno, kar je zelo redek primer pri gmojnih, šibkejših ljudeh, ki so navadno že sredi meseca v stiskah zaradi krušnih kart.

Zaradi veriženja in navijanja cen kruhu in zaradi posesti tujih živilskih nakaznic je bil Karel Johansen obsojen na 3 mesece strogega zapore in na 400 lir denarne kazni.

Pozno je prišel v ponedeljek pred sodnika drugi verižnik z mesom Lojze Lampič, oženjen mesar, stanujoč na Uncu pri Rakeku. Ta je letos 22. februarja kupil od posestnika Andreja Urbasa v Ivanjem selu 228 kg govejega mesa. Urbas je doma zakladel vola in prodal obtožencu kot zasebniku 228 kg tega mesa. Obtoženec je dalje kupil tudi od nekega neznanca tritret teleta. Na Rakeku je nato obtoženec prodajal goveje meso po 17 do 18 lir kg, teletino pa po 18 do 19 lir kg. Takrat pa je bila določena maksimalna cena za goveje meso po 8.50 do 9.40 in za teletje meso po 10 do 12 lir kg. Državni tožilec je zdaj Alojzija Lampiča obtožil prestopka navijanja cen in veriženja. Obtoženec je pred sodnikom kratko vse priznal brez vsakega oledšavanja in opravičevanja. Lampič je bil obsojen na 20 dni zapore in na 30 lir denarne kazni. Razprava je trajala dobre četrt ure.

V ponedeljek sta bili še dve drugi razpravi zaradi navijanja cen. Obtožena sta bila neki trgovci in neka trgovka, da sta prodajala oglje za likanje po višjih cenah od maksimalnih. Bila sta oproščena.

NAROČAJTE »SLOVENCA«

Kronika diplomatskih zgodb in spletk:

DUNAJSKI KONGRES

S svojim stališčem je Talleyrand popolnoma prevrgel tako skrbno pripravljene Metternichove načrte. Izluščil je vsa najbolj zapletena vprašanja in jih prignal nato do take ostrine, da je bila v nevarnosti usoda kongresa samega. Večkrat se je zdelo, da je Evropa pred novo vojno. Ruski car si je hotel prisvojiti vso Poljsko, Prusija si je hotela priključiti Saško, da bi jo kaznovala zaradi njene zvestobe Napoleonu, Talleyrand pa se je med vsem tem zvijal tako spretno, da je naenkrat postal razsodnik med narodi, ki so se prepirali med seboj za najlepše kose iz Napoleonove zapuščine.

Njegov življenjepisec Cooper piše, da je bil Talleyrand strokovnjak v vseh političnih spletkah in računih. Dne 1. oktobra je na seji kongresa zavzel tako stališče, da so se na njegovo stran postavile vse majhne države in tega svojega stališča pozneje ni več izpreminjal. Vse zastopnike malih držav je zbral tako spretno okoli sebe, da so ga tako rekoč potisnili na vodilno mesto v razpravi dvorani in ko je propadel načrt, da bi samo štiri velesile vodile usodo kongresa, je dosegel, da se je odbor štirih izpremenil v odbor petih.

S pravimi čarovniškimi potezami se mu je posrečilo izvajati Franciji stališče enakopravnosti z vsemi drugimi vodilnimi državami. Francija je bila na kongresu enakopravna s tistimi, ki so jo premagali. Bivši Napoleonov zunanji minister se je pri tem posluževal načela, ki je temelj slehernemu diplomatskemu delu, začel se je sklicevati na načelo »zakonitosti«; glavni nosilec zakonitosti pa je bil sedaj v Franciji kralj iz stare francoske dinastije, tega nosilca nove zakonitosti pa so postavili na prestol zavezniki. Odrekli so se slehernim ozemeljskim izpremembam na škodo Francije, zato pa se je tudi Francija lahko odpovedala slehernemu pohlepu po tujem ozemlju in zato je lahko branil pravice drugih držav.

Premagana Francija se je tako okoristila z načelom, ki je bilo obenem temeljno načelo tistih monarhij, ki so Francijo premagale. Novi Franciji je Talleyrand zapisal na grb tisto reko, v imenu katerega so zavezniki zmagovali, in je tako omejil obseg njihove zmage nad Francijo. Izključil je tako nasilje nad Francijo, kateremu se poražena Francija nikakor ne bi mogla izogniti.

Nikakor pa ni čudno, da je bil ravno Talleyrand tisti, ki je Francijo naslonil na načelo zakonitosti v okviru burbonske monarhije. Zanimiv je dogodek, ki ga s tem v zvezi popisuje kronika dunajskega kongresa, ko so začeli govoriti o Napoleonovem svaku Joachim Muratu, kralju v Napoliju.

Talleyrand je vzkliznil: »O katerem napolijemskem kralju govorite? Mi ne poznamo osebe, ki ste jo pravkar imenovali.« To činično vprašanje je prišlo iz ust moža, ki je še pred kratkim bil najvišji dostojanstvenik v Napoleonovi službi in je bil on tisti, ki je na evropske prestole razporejal Napoleonove sorodnike in ljubljence za kralje in vladarje.

Francoski pooblaščenec je menil, da bi bilo najbolj primerno, da bi tistih osem držav, ki so podpirale pariško mirovno pogodbo, sestavilo posebno splošno komisijo, ki bi obravnavala vsa glavna vprašanja, ki bi jih moral kongres urediti. Vsa obravnavana in razčiščena vprašanja bi bila nato sporočena kongresu, ki bi zasedal v celoti, toda štiri glavne velesile niso bile tega mnenja. Nikakor niso hotele, da bi kongres postal nekaj parlament. Med raznimi pooblaščenec in zastopniki ni mogla veljati kakšna enakost na zunaj, prav tako pa so tudi posamezni zastopniki sami prejemali navodila, ki so bila zelo različna in bila v skladu s tistimi, kar so zahtevali posamezni vladarji.

Anglija je predlagala svoje: »Države, ki so podpisale pariško mirovno pogodbo, se naj začno previdno pogajati z zastopniki, ki so se zbrali na Dunaju. Začetek kongresa se naj odloži do tedaj, dokler Anglija po uvodnih pogajanjih ne bo dobila na vpogled načrta, ki bi lahko zadovoljil vse stranke. Taka pogodba bi zaščitila koristi vseh evropskih držav.«

Toda Talleyrandovi predlogi so hoteli ustvariti iz kongresa ne-

kak splošen parlament. Gospodarjem Evrope pa se ta načrt ni dopadel, ker so hoteli sestaviti zase »vodilni« sosevec.

Pogajanja o vsem tem še niso bila končana, ko se je že dvignil portugalski zastopnik in zahteval, da mora biti portugalski zastopnik pripuščen v ta vodilni odbor, ker je Portugalska važna kolonialna država in je bila med tistimi, ki so podpisali pariško mirovno pogodbo.

Sprejeli so ga v vodstvo, isto pa so morali storiti tudi s švedskim zastopnikom. Kajti švedski zastopnik Löwenhielm je tudi podpisal pariško mirovno pogodbo.

Nazadnje je bilo odrejeno, da bodo v vodstvu kongresa vse tiste države, ki so podpisale pariško mirovno pogodbo z dne 30. maja 1814 in sicer: Avstrija, Španija, Francija, Anglija, Portugalska, Prusija, Rusija in Švedska.

Ob koncu pogajanj pa so se vrnili na izhodno točko, to je k ustanovitvi »odborna osmih«; sam Bog ve, kako se je za ustanovitev tega odbora mučil Talleyrand. Ta odbor je moral izbirati člane za druge odbore, v teh pododboreh pa so pripravljali gradivo za razpravo na splošnih sejah.

Odbor osmih je v vseh zadevah vodil kong

Drobne novice

Koledar

Sreda, 24. junija: Rojstvo Janeza Krstnika; Neronovi mučenici; Teodulf, mučenec; Favst, mučenec.

Cetrtek, 25. junija: Henrik Zdik, škof; Viljem, opat in ustanovitelj reda; Febronija, devica in mučenica; Prosper, škof; Galikan, mučenec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospa Alojzija Fritz roj. Potokar, vdova železničarja. Pogreb bo v sredo, 24. junija ob 4 popoldne z žal. kapela sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu. — V ponedeljek jutraj je umrl v Ljubljani gospod Ivan Zorman, železniški upokojenec. Pokopali so ga v torek popoldne na pokopališču pri Sv. Križu.

Naj jima sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poroka. V cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani sta se v ponedeljek poročila gospod Branko Dolžan, diplomirani pravnik, in gđ. Boža Prosenc, uradnica pri ravnateljstvu državnih železnic. Priči sta bila ženinov oče g. Janko Dolžan, višji inšpektor, in ženinov brat knjigar g. Janez Dolžan. Novoporočencema želimo veliko sreče in božjega blagoslova na njuni novi življenjski poti.

— Opozorilo kmetovalcem, imenikom poljedelskih strojev. Kmetovalce — imenitnike poljedelskih strojev s pogonom na petrolej ali nafto vabimo, da pošljejo na Združenje kmetovalcev, Ljubljana, Gosposvetska cesta 2, prijave z naslednjimi podatki: Ime in priimek ter očetovo ime, svoj točen naslov in navedbo kraja, kjer leži kmetijsko gospodarstvo, površina obdelovalne zemlje, število strojev s pogonom na petrolej ali nafto, znamko stroja z navedbo konjskih sil, za kaj rabi stroj (mlatilnica, slamočernica) koliko polnih dni v letu dela stroj v domačem gospodarstvu, koliko morda pri drugih posestnikih, koliko tekočega goriva — petroleja ali nafte porabi letno ter ali rabi za pogon petrolej ali nafto. Vabimo kmetovalce, imenitnike strojev, da točno izpolnjenice prijave pošljejo na Združenje najkasneje do 30. tega meseca. Kasnejši prijavi nikakor ne bo mogoče upoštevati. — Iz pisarne Združenja kmetovalcev.

— Občni zbor Železničarske nabavljalne zadruge. Pred tednom dni smo poročali o uspehih Železničarske nabavljalne zadruge, ki je v teku dvajset let svojega obstoja izkazala našim železničarjem velike uslugue ter jih utrnila v zadrugi in stanovski zavesti, saj je njihova zadruga ena najmočnejših v naši pokrajini. V nedeljo je bil v Ljubljani občni zbor te zadruge, na katerem so se zbrali številni delegati in odborniki, pa tudi mnogo članov. Občni zbor je vodil predsednik g. Emil Klebel, železniškega ravnatelja inž. Kavčiča pa je zastopal svetnik dr. Z. Jeglič. Število zadrugarjev znaša sedaj okoli 5400. Lani je zadruga dobavila svojim članom 5 milijonov kg, drv, 2 milijona kg premoga, 20 vagonov zgorodnega in 50 vagonov poznega krompirja ter veliko količine drugih živil in življenjskih potrebščin. Zadruga oskrbuje s svojimi dobavami skupno nad 16.000 ljudi — družinskih članov zadrugarjev. Lani je imela zadruga blaga za nad 3 milijone lir. Sprejet je bil predlog, da se sme zadruga zadolžiti do največ osmih milijonov lir. Sprejet je bil tudi predlog, da se od 1. avgusta dalje članom špecerijsko blago ne daje več na kredit, kreditirajo pa se bo še nadalje samo manufakturno blago, kurivo in krompir. Pri volitvah so bili izvoljeni ponovno v odbor: E. Klebel, R. Ogrin in P. Mašič, v nadzorni odbor pa J. Lavrič in S. Tekavec. Potek občnega zbora je pokazal popolno slogu in vzajemnost, ki vlada v tej močni zadrugi naših železničarjev.

— Rdeči križ objavlja: V pisarni avtonomne sekcije Italijanskega Rdečega križa, Gosposvetska cesta 2-II, se naj takoj javijo naslednje osebe: Pintar Jakob, Holnik Slavko, Stenovec Franjo, Adamič Arnost, Božič Franc, Debenjak Albin, Kurtič Marija, Marolt Ladislav, Mileušič Peter in Oblak Alfonz.

— Prodaja starega papirja in raznih odpadkov. Avtonomna sekcija Italijanskega Rdečega križa v Ljubljani prodaja večjo količino starega papirja (aktov, tiskovin itd.) in blagovnih odpadkov (od del. oblek, pelerin, vreč, nahrbtnikov). Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe do 27. t. m. glavni pisarni avtonomne sekcije, Gosposvetska

cesta 2-II. Prevoz iz skladišča v Ljubljani gre na stroške kupca.

— Zelo nizka jutranja temperatura. V torek je bilo prav hladno jutro. Na Barju je valovila tenka in nizka megla. Kmalu je posijalo sonce in začelo ogrevati. Nastal je prav lep poletni dan. Košnja na Barju gre h koncu. Lepo vreme pospešuje druga poljska dela. V ponedeljek, ker je bilo primerno vetrovno, je bila dosežena najvišja dnevna temperatura +20°C. V torek zjutraj pa je toplota na univerzi zaznamoval prav nizko jutranjo temperaturo. Bilo je le +7°C. Tako nizke jutranje temperature v juniju že kmalu ni zaznamovala vremenska kronika. Prvi dnevni letošnja majnika so navadno zaznamovali tako nizko temperaturo. Barometer je v torek dosegel stanje 765,8 mm.

— Huda kazen za skrito moko. V industrijskem mestu La Spezia so zalotili nekega peka, da ima skrito veliko količino moke. V njegovih skritih skladiščih so našli celih 100 stotov pšenične moke, ki seveda ni bila prijavljena. Ta moka bi zadostovala za prehrano dvesto ljudi skozi celo leto. Pred sodiščem je bil pek obsojen na 12 let težke ječe. Italijansko časopisje je pri tej priliki pribilo, da je treba dati poročilo o obsojnih skrivalcev živil kakor tudi o obsojnih verižnikov poseben poudarek, da bo ljudstvo vedno vedelo, kdo je škodljivec države in izkoriščevalec revnih ljudi.

Ljubljana

1 Gospode katehete ljubljanskih ljudskih in meščanskih šol prosijo za letno poročilo — nadzornik za verouk.

1 Sklepna produkcija Glasbene akademije. Na tretji sklepni produkciji se bodo izvajale skladbe Marcella (sonata za čelo), Corellija (sonata za violino), Haydna (klavirski trio) in Dvořaka (klavirski kvartet). Spored je našel priznani violinski pedagog J. Šlais. Nastop se bo vršil v sredo, 24. t. m. ob 18 v mali Filharmonični dvorani. Sporedi po 3 lire (za dijake 1 lro) so na razpolago občinstvu v Matični knjižarni.

1 Drugo cepljenje proti davici se prav lepo in v redu razvija, ker starši pripeljejo svoje otroke res na iste prostore ter ob določenem času k drugemu cepljenju, da so res pohvale vredni, kako skrbje za zdravje svojih otrok. Vendar pa še opozarjamo, naj golovo pripeljejo otroke k drugemu cepljenju, ker dobe potrdilo o opravljenem cepljenju, ki ga bodo potrebovali že pri vpisu otroka v šolo.

1 Cepljenje proti tifusu se je v mestnem fizikatu začelo v ponedeljek ter je v prvi vrsti določeno za perice in za vse, ki imajo opraviti z mležo in mlekom. Kdor je bil v ponedeljek ali včerajšnji torek iz kakršnega koli razloga zadržan, ima še vedno čas, da začne z uživanjem zaščitnih tablet današnje sredo ali v skrajnem primeru šele jutrišnji cetrtek, da bo cepljenje z uživanjem tablet še ta teden končal. K cepljenju pa mora priti vsako popolnoma teš, ker drugače zaščitne tablete nimajo učinka. S seboj naj vsak prinese tudi svoj kozarec, ker je tablete treba zaužiti z vodo. Cepljenje gre zelo naglo ter izgube ljudje prav malo časa, da pridejo na mestni fizikat v Mestni dom že ob 7.30 zjutraj, ker traja cepljenje samo do 9.

1 Poprava hišnih fasad. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani vabi hišne posestnike ljubljanske, da v njih lastnem interesu ugodijo pozivu mestnega poglavarstva, kakor se zahteva, in preprekajo dele hišnih pročelij, ki kvarijo vtis. Društvo je tozadevno pisalo, a člani tega niso upoštevali. Posestniki naj se obrnejo za poslastila na društveno pisarno.

1 Ljubljanske mestne ustanove. Že leta 1900 je mestna občina ljubljanska upravljala 43 raznih ustanov, katerih efektivna vrednost je znašala tedaj 488.000 zlatih kron, njih letni dohodek pa je znašal 19.000 zlatih kron. Večina teh ustanov je bila določena za ubožce in hirale, šest jih je bilo določenih za deklško bala, 5 za sirote, 4 za uboge deklice, po 2 pa za meščane, za posle, za dijake in ena za invalide. Pomembna ustanova je bila tudi ona grofica Stubenbergove, ki je umrla leta 1868 ter je zapustila dve lepi hiši v Gradišču za ubožce. Obe hiši pa je potres leta 1895 tako poškodoval, da ju je morala mestna občina podreti in sezidati novo poslopje. Do zdaj so te ustanove narasle na 67. Večina teh ustanov je v inflaciji dobi med in po prvi svetovni vojni izgubila svojo vrednost,

kaže še nekoliko napora, vendar bo solidna šola tudi tukaj storila svoje. Tudi pri njem bo treba vokalizacijo izboljšati. — Violinist Ozim Igor je je dosti težak Kreutzerjev koncert v D-duru tehnično dobro izvajal. Na mestih, kjer se težkoče kopičijo, je bila sicer opazna negotovost v tehnični zmogljivosti in tudi v čisti intonaciji, vendar sodim, da skladba ni bila izbrana tako, da bi presegala njegove moči. — Pianist dr. Lovše Samo je obe Chopinovi točki odigral tehnično dovršeno in glasbeno solidno izdelano; pokazal je zrelo igro, lastno človeku, ki zna že samostojno glasbeno misliti in tudi samega sebe hladno kritično presojati. — Sopranistka Urbančič Erna, edina pevka, ki je nastopila, ima sicer še nekoliko krhek, oster glas, vendar pa močan, probojen in posebno v višinah blesteč. Njeno polje bodo očividno dramatične vloge. Šola in čas bosta tudi tukaj opravila svoj izpopolnitveno delo.

Nastopajoči so izšli iz šole profesorjeve: Zarnikove, Ang. Trostove, Sedlbauerja, Darjana, A. Ravnika, Betetta, Pfeiferja, Wistinghausove in rektorja Trosta.

Zlata Gjungenac gostuje v Operi

V zadnjih dneh je nastopila v operi g. Zlata Gjungenac, nekdanja članica naše opere, ki slej ko prej uživa nedeljene simpatije občinstva. Za prvi nastop si je izbrala vlogo Violeta v Verdi-jevi operi Traviata, nato je nastopila kot Mimi v Puccinijevi operi La Boheme, igrala bo pa še naslovno vlogo v Madame Butterfly. G. Gjungenac je ohranila vse pevke in igralske vrline, ki jih že od prej poznamo. Če smo mogli pri prvem nastopu ugotoviti rahlo utrujenost in indispozicijo v glasu, nam je že pri drugem nastopu igrala in zapela tako, kot jo imamo v spominu iz časa, ko je dosegala pri nas svoje največje uspehe. Občinstvo, ki je kar se da v velikem številu pokazalo zanimanje za njeno umetnost, je s svojo udeležbo manifestiralo tudi svoje želje, naj bi ne bilo njeno gostovanje tako kratkotrajno.

zato pa so prišle nove, ki so nekatere kar pomembne. Tako je najvažnejša ustanova Roberta Kolmanna za ubožne trgovske pomočnike in za slepce. Vrednost te ustanove znaša okoli 770.000 lir. Vrednost ustanove Franca Metelka za sirote znaša zdaj le še kakih 15.000 lir, vrednost ustanove Josipa Pipana znaša okoli 77.000 lir. Večja ustanova je tudi dr. Košmerlja, iz katere se razdeli vsako leto za dijake 2280 lir podpor. Ustanova dr. Janeza Ev. Kreka daje vsakemu dijaku letno 380 lir podpore. Pomembna je še ustanova Antona Černeta, ki obstoji iz poslopja v Gradaški ulici št. 16 in katere čisti dohodek je namenjen siromakom trnovske župnije. Večina ljubljanskih ustanov je majhna, skoraj 40 ustanov pa je skoraj izčrpalo svoje premoženje.

1 Tudi trda drva v butaricah. »Sedanje veliko zanimanje za drva med ljubljanci so izkoristili mnogi podjetni podeželci, ki so pričeli uvažati v Ljubljano drva v butaricah. O mehkih drvah in trkah smo poročali, kako veliko zanimanje vlada zanje. Zdjaj pa so okoličani pričeli voziti v Ljubljano tudi trda drva v butaricah in vlada zanje v mestu prav tako veliko zanimanje. Prodajati tudi trda drva v butaricah, v Ljubljani ni nov običaj, temveč prav star, samo, da so bila ta drva nekoč dolga približno pol metra in zanje uporabljeni oni les, ki ni prišel v poštev kot meterska ali klafter-ska drva. Zdjaj pa so ta drva približno 20 cm dolga in prav taka, kakor si jih napravljamo sami iz meterskih drv. Včasih so trda drva v butaricah kupovali le najrevnejši in pa študentje, ki pač niso premoogli za meter ali pol klafter drv, danes jih kupuje vsakdo. Toda žal se je pojavila na primer včeraj stara napaka ljubljancem: Komaj je prišel izanec v Ljubljano, že so ga obstopile petične gospodinje in odkupile od njega vsa drva, čeprav so imela kaj visoko ceno. Tako so druge gospodinje po Karlovski in Florjanski cesti zamaš prosile kmetje, naj jim prodajo dve, tri butarice, kmetje so znažali z glavami: »Sem že vse prodal, kupila jih je vse neka gospa!« Tudi za te vrste drv res ne pomaže nič drugega, kakor da kmetje iz okolice povečajo svoj dovoz v Ljubljano!

Naznanila

GLEDALIŠČE. Drama: Sreda, 24. junija ob 17.30: »Kralj na Betajnovi«. Red Sreda, — Cetrtek, 25. junija ob 17.30: »Vdova Rožinka«. Red B. — Petek, ob 17.30: »Bater Andrija«. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. — Sobota, 27. junija ob 17.30: »Romeo in Julija«. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. — Nedelja, 28. junija ob 17.30: »Sola za žene«. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. — Ponedeljek, 29. t. m. ob 17.30: »Konto X«. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol.

Opera: Sreda, 24. junija ob 17.30: »Boccaccio«. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol. — Cetrtek, 25. junija ob 16.30: »Faust«. Red Cetrtek, — Petek, 26. junija, Zaprto. — Sobota, 27. junija ob 16.30: »Evgenij Onegin«. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol. — Nedelja, 28. junija ob 15.30: »Boccaccio Opera«. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol. — Ponedeljek, 29. junija ob 15.30: »Madame Butterfly«. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

RADIO. Sreda, 24. junija, 7.30 Poročila v slovenski in 7.45 Laha glasba. V odmoru (8.00): Napoved časa — 15 Poročila v italijanski in 12.15 Koncert violinista Karla Saneina, spremlja pianist L. M. Škerjanc — 12.40 Kvartet »Bolognese di Fisarmoniche« — 13 Napoved časa. Poročila v italijanski in 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski in 13.30 Pisana glasba, vodi dirigent Galliano — 13.50 Komorna glasba — 14 Poročila v italijanski in 14.15 Koncert Adamičevega orkestra — 14.45 Poročila v slovenski in 17.15 Koncert violinista Karla Rupla in pianista L. M. Škerjanc. — 19.30 Poročila v slovenski in 19.45 Pisana glasba — 20 Napoved časa. Poročila v italijanski in 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenski in 20.30 Opera glasba — 20.40 Cetr ure Alajaja — 21.25 Nastop novih pevcev v okviru pripravljene tečajne za radijsko petje. Orkester vodi dirigent Fragan, petje dirigent Segurini — 21.50 Simfonični koncert vodi dirigent Bela De Cillery. — 22.45 Poročila v italijanski.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komolar, Vič, Tržaška cesta 48.

POIZVEDOVANJE. Našla se je v nedelji, ženska ročna torbica, ključ, ročavice in mala vata denarja v Rožni dolini. Dobi se v upravi »Slovenec«. Našla se je šepna ura. Poizve se pri upravi »Slovenec«.

Iz Gorizije

Nova maša v Idriji. V nedeljo, 7. junija je Idrija zopet praznovala novo mašo. Idrija je imela v preteklih letih že mnogo novih maš, a letošnja je prekosila vse. Novomašnik g. Slavko Rejce izhaja iz rudarske družine, zato so se posebno rudarji potrudili, da so dvignili slavo na višek. Izkazali so posebno poštrevnost pri vseh pripravah. Zrtvovali so svoj počitek, da so okrasili cerkev in novomašnikov dom. Posebno priznanje zasluži cerkveni pevski zbor, ki je pod vodstvom g. prof. Komela izvedel težko moderno mašo nemškega skladatelja Kagererja s spremljavo številnega orkestra idrijskih rudarjev, ki so radi ponudili svoje sodelovanje, da so povzdignili slovesnost svojega rojaka. Izredno zaslug, da je novomašnika slavnost tako lepo izpadla, ima za vse plemenito vneti idrijski kaplan g. A. Kranjc. Pridigal je g. župnik Budin iz Kubeda, bivši idrijski kaplan.

Češnje gredo h koncu. Na trg prihaja vsak dan manj češenj; domačega pridelka kmalu ne bo več. Prodaja češenj s tem se ne bo prenehala, ker za nadrobno kupčijo bodo dale nekaj blaga pozne vrste, nekaj češenj bomo pa uvozili iz sosednih dežel. Običajnega izvoznega trga na debelo letos pri češnjah ni bilo.

Smrt zaslužnega moža. Dne 5. junija je umrl v zdravilišču sv. Justa v Goriziji g. Viktor Golja, cerkovnik in cerkveni ključar v Piedimelze. Pokojni je bil delaven zadrugi in prosvetni delavec. Dolgo let je vodil domačo posojilnico in je bil kot priznan zadrugar član nadzorstva Zadrugne zveze. Bil je tudi predsednik prosvetnega društva in se je imenu katoliških organizacij udeležil zadnjega evharističnega kongresa na Dunaju. Kot značajan in globokoveren mož je vse življenje opravljal prve petke in je na prvi petek tudi vdano odšel k svojemu Bogu. Umrl je na operaciji, star šele 57 let. Zapušta sina in dve hčeri. Naj mu sveti večna luč, družini toplo sožalje!

Sneg o sv. Vidu. O dobrodelnem dežju, ki je v noči po prazniku sv. Vida 15. junija razmočil zemljo in pregnal sušo, smo že poročali. Presenečeni smo pa bili, ko smo v jutro, 16. junija iz mesta opazili, da so v noči vrhovi naših tolminskih gor obdani novo snežno kapo. Celo širokohrbni Matajur, ki nam je skoro najbližji, je bil rahlo pobežen. Ozračje je bilo močno razhlajeno in so poletne obleke postale prelahke. Ta ohlajenost je trajala par dni. Šele v petek, 19. junija je začelo sonce zopet greti in žgati.

S Spodnjega Štajerskega

Huda avtomobilska nesreča. V mariborski okolici se je preteklo nedeljo dopoldne zgodila avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve. Po cesti se je peljal velik avtomobil, v katerem je bilo več oseb. Na nekem ostrem ovinku je počila pnevmatika, zaradi česar se je avtomobil prevrnil. Vsi potniki so obležali pod avtomobilom in dobili hujše ali lažje poškodbe. Delavec Martin Duh je bil tako hudo poškodovan, da je kmalu po prevozu v mariborsko bolnišnico

umrl. Trije nadaljnji delavci, in sicer 40 letni Jožef Lovrenčič, 39 letni tesar Franc Mohorko in 40 letni tesar Anton Grm imajo zlomljene noge in rebra. Prepeljali so jih v mariborsko bolnišnico. Ostali potniki so odnesli k sreči le lažje poškodbe.

V Mariboru je umrl v starosti 62 let upokojeni železniški ključavničar Jožef Turnšek, v mariborski bolnišnici pa upokojeni železniški uradnik Peter Perovšek, star 70 let. V Ptujju je umrla posestnica Ivana Kraber.

Poročil se je v Mariboru inž. Ubald Nassimbini, solastnik stavbenega podjetja U. Nassimbini, z Lido Kozelek.

Sadlarska in vinarska šola v Mariboru bo začela s poukom sredi septembra. Gojenci pa lahko stopijo v šolo takoj.

Iz Hrvatske

Hrvatski literarni večer v Soliju. Prejšnji teden se je mudila v Soliji skupina hrvatskih pesnikov in pisateljev. Hrvatski kulturni delavci so imeli več sestankov z bolgarskimi književniki ter so z njimi razpravljali o možnosti še večje izmenjave kulturnega blaga med obema državama. Hrvatske goste je sprejel tudi bolgarski prosvetni minister Jozov, ki se je udeležil tudi hrvatskega literarnega večera v dvorani bolgarske akademije. Prosvetni minister Jozov je v čast hrvatskih pesnikov in pisateljev priredil tudi slavnostno kosilo, hrvatski poslanik dr. Židovec pa velik sprejem v prostorih hrvatskega poslanstva.

Nov nebotičnik v Zagrebu. Hrvatski Pokojniški zavod je prišel zidati v Zagrebu novo palačo, ki bo imela 15 nadstropij.

Poverjenstvo za reševanje imovinsko-pravnih odnosov med Hrvatsko in ostalimi državami. Poglavitnik je imenoval hlane poverjenstva za reševanje imovinsko-pravnih odnosov med neodvisno Državo Hrvatsko in ostalimi državami. Za predsednika je imenovan prejšnji opolnomočeni minister in načelnik konzularno-gospodarskega oddelka v zun. ministru dr. Milorad Stražnički, za podpredsednika pa dr. Josip Butorac.

Zagrebska univerza je stara 273 let. V zagrebškem državnem arhivu so našli staro listino cesarja Leopolda I. iz leta 1669, s katero je omenjeni cesar poveril tedanje jezuitsko akademijo v Zagrebu na stopnjo vseučilišča.

Iz Srbije

Srbski program na belgrajskem radiu. Belgrajska radijska oddaja postaja je pričela pred kratkim oddajati vsak dan po dve uri tudi čisto srbski program. Na sporedu vsakodnevnih oddaj so govori članov srbske vlade in ostalih sedanjih srbskih vladnih funkcionarjev, nameščencev srbske države propagande ter pevske in glasbene točke. Srbsko oddajo je pred dnevi začel še srbske državne propagande Djordje Perić, prejšnji glavni ravnatelj bivše Avale.

Za pravoslavne binkošne praznike se je mudil v Železniku v Srbiji vodja srbske delovne službe dr. Džura Kotur, pomočnik srbskega ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje, ter se je udeležil tudi slave tamošnje farne cerkve skupno s člani voditeljskega zbora omenjene organizacije iz Ostružnice. Po cerkvenem opravilu je imel dr. Kotur govor pred zbranim ljudstvom o nalogah srbske delovne službe ter o delih, ki jih bo izvedla ta organizacija v tamošnjih krajih.

Kopanje v Donavi in Savi prepovedano. Upravnik belgrajskega mesta Draga Jovanović je iz zdravstvenih razlogov prepovedal kopanje v Donavi, Savi kakor tudi v Topčiderski reki.

Naredba o organizaciji službe za zaščito rastlinstva. V srbskem kmetijskem ministru so izdali besedilo za naredbo o organizaciji službe za zaščito rastlinstva. Po novi naredbi je zaščita rastlinstva razdeljena v dve kategoriji: v znanstveno raziskovalno delo, ki ostane še nadalje pri dosedanjih Poljedelski ogledni in kontrolni postaji v Topčideru, in Zavodu za poljedelska raziskovanja v Kruševcu in v terensko zaščitno službo, ki se z novo naredbo prenaša na okrožne kmetijske inšpektorje.

Medicinsko milo v Srbiji. Zaradi pokritja vseh potreb zdravnikov, živinozdravnikov, laboratorijev in ostalih zdravniških ustanov je srbska centrala za kemične proizvode dala vsem zdravstvenim ustanovam na razpolago posebno medicinsko milo.

Postavljanje uradništva biv. Jugočelika. Srbska vlada je izdala uredbu, s katero je dala svojem ministru za narodno gospodarstvo pooblastilo, da lahko izjemoma odloči uredbe, s katero je prepovedalo nadaljnje sprejemanje uradništva v srbsko državno službo, zaposluje v svojem rudarskem oddelku in v državnem rudniku v Senjskem Rudniku osebe biv. Jugočelika.

MIŠEK

85

detektiv

Mišek si je vzel samokres in ga je pregleđoval, rekoč:

»Tale je izvrsten in kot nalašč zame pripravljen. Zdi se mi, da bi s temle samokresom ugnal tudi kanibale.«

»Vzemi ga, vzemi!« mu je pritrdil Kužek. »Jaz pa si vzamem puško in še dve raketi.«

»Grom in peklo! Počemu ti bosta pa raketi?«

»Dobri sta, če ju vržem kam zaradi opozorila na nesrečo, ali pa, da koga zastrašim!« je odvrnil Kužek.

KULTURNI OBZORNIK

Prva produkcija Glasbene Matice

Vsakoletne sklepne produkcije, ki jih ob koncu šolskega leta prirejajo glasbene šole nižje in višje stopnje, so nekaj obračun ilhega umetniškega dela med šolskim letom. Tudi naša Glasbena akademija je za zaključek pouka pripravila več takih nastopov. Na prvi produkciji je nastopilo deset gojencev in gojek, ki so odigrali in odpele 16 točk raznih avtorjev; med njimi je bil z eno točko zastopan tudi domači avtor Škerjanec s samospevom Vizija. V splošno lahko rečemo, da so se vsi nastopajoči številnemu občinstvu dostojno predstavili. Če kratko označimo igro posameznih gojencev, bi bila sodba nekako takale: Pianistka Erzina Jaroslava je pokazala čisto, prozorno igro, kar je deloma tudi posledica spretnosti porabe pedala; tudi način, kako se zna živeti v izvajanje skladbe, je pokazal njeno muzikalno naravo. — Baritonist Rožane Benjamin ima dober glasovni material, vendar še ne čisto izdelan in izenačen; posebno pažljivo bo treba posvetiti čisti in pravilni vokalizaciji. — Lepo stopnjo tehnike je pokazal pianist Sancin Mario; svojo točko je izvajal dovršeno in s primernim življenjem v Chopinov slog. — Čelist Poljanšek Ivan ima mehek ton, lepo veže in frazira; tudi v pasažah je že precej spreten; v drugi polovici skladbe je nekoliko popustil, posebno v višjih legah je bila intonacija nejasna. — Pertot Dušan ima svetel bariton; glas na tej stopnji sveda še ni dovršeno izdelan, vendar bo šola izpopolnila, kar še manjka; posebno je bilo opaziti, da postane glas pri vokalu »ic« stisnjen in izgubi na volumenu. — Pianistka Zidarič Ksenija je obe Dvořakovski skladbi občuteno izvajala; klavirski ton pod njenimi rokami zaživi, instrument ji v resnici poje. — Francelj Rudolf ima mehek, izrazito tenorsko barvan glas, ki takoj zajame poslušalca. V višinah

Miklova Zala

226.

Kmalu nato so zagoreli kresovi na hribih in gričih in naznanili Rožanom, naj se poskrijejo pred krvoločnimi Turki. Zdej pa je vrel ljudstvo vkup od vseh strani. Vsak je pograbil, kar je mogel, in šel na Gradišče ali pa v tabor pri cerkvi sv. Jakoba. Obup je prevzel vse obraze.

227.

Posebno veliko vaščanov se je napotilo na Gradišče, ki je bilo — kot povedano — na prelazu gora, vodečih na kranjsko stran. Po strmi poti v skrivališče so hiteli starčki in otroci, matere in dekleta, predvsem pa možje, da branijo svoje največje zaklade: družino in rod.

228.

Vse je bilo v tej strašni noči na nogah. Tudi Se-rajnik ni miroval, odkar ga je Mirko zapustil. Kar je še imel dragocenosti v hiši, je vzel s seboj. S svojo ženo in nevesto Zaliko se je napotil v pečine pod goro Rožico, kjer se je bilo med tem že nabralo mnogo ljudi.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Predstave ob delavnikih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Največji argentinski film. Pretresljiva ljubezenska drama

Zavržena

V gl. vlogah najslavnejši argentinski umetniki: LIBERTAD LAMARQUE, AUGUSTIN IRUSTA, SEBASTIAN CHILIA, Božja SASLAUSKY

KINO MATICA - TEL. 22-41

Vseh vrst športa v zvezi z ljubeznijo prikazuje zanimiv film

Nesrečna ljubezen

V gl. vlogah: Ermilio Spalla, Evi Maltagliati, Mariella Lotti in drugi

KINO UNION - TEL. 22-21

Film romantične ljubezni opojnih melodij in ganljivih ljubavnih pesmi

Pesem reke

Irene Dune — Allan Jones

KINO SLOGA - TEL. 27-30

V vročih poletnih dneh

»Podlež nesramnež! Kaj Vas ni sram zalezovati poštenih žensk!«
»O ne, gospa. Saj ne zalezujem Vas, temveč samo Vašo senco!«

Izvajanje italijansko-bolgarskega kulturnega sporazuma

V smislu določil kulturnega sporazuma med Bolgarijo in Italijo, je na povabilo bolgarske vlade dopotovala v Sofijo skupina italijanskih opernih pevcev in pevk, ki bodo prihodnje dni nastopili v sofijskem državnem gledališču. Skupino italijanskih umetnikov vodi glavni intendant italijanske državne opere v Napoliju.

Selma Lagerlöf: Zaklad gospoda Arneja

In ko je videla, da ga s telesom varuje in da se mu bo tako kmalu posrečilo uiti, je iztegnila roko in potegnila eno izmed sulic, ki so jih držali vojaki, proti sebi in si jo namerila na srce. Zdej bom pa svoji sestrici tako pomagala, da bo to delo kmalu končano, si je mislila. In pri prvem koraku, ki ga je napravil sir Archie po stopnicah, se je zadržalo kopje v Elsalillino srce.

Toda sir Archie je stal tedaj že na zadnji stopnici. Vojaki, ki so videli, da je eden izmed njih dedkilo rnil, so se umaknili. In sir Archie je planil mimo njih.

Ko je dospel sir Archie na trg, je zaslišal iz neke ulice bojni krik in škotske klice: »Na pomoč! Na pomoč! Za Skotsko, za Skotsko!«

To sta bila sir Philip in sir Reginald, ki sta zbrala Skote in prišla, da bi ga osvobodili.

In sir Archie jim je pohitel nasproti in kričal na ves glas: »Semkaj! Semkaj! Za Skotsko! Za Skotsko!«

Preko ledu.

Ko je stopal sir Archie preko ledu je še vedno držal Elsalillo na svojih rokah.

Sir Philip in sir Reginald sta stopala ob njegovi strani. Hotela sta mu pripovedovati, kako sta odkrila zaroto in kako jima je uspelo spraviti težko ekrinjo z denarjem na »Galeasso« in zbrati rojake, toda sir Archie se eni menil za njiju. Hotel je govoriti le z ono ki jo je nosil na rokah.

»Koga pa pelješ s seboj?« je vprašal sir Reginald.

»To je Elsalilla,« je odgovoril sir Archie. »Vzel jo bom s seboj na Skotsko, ker nočem, da bi ostala tukaj, kjer ne bo nikoli postala kaj drugega kot uboga ribarka.«

»Saj vendar ne misliš resno?« je dejal sir

Šport v kratkem

Teniški dvoboj za zimski pokal med Italijo in Madžarsko se je začel v soboto ob neugodnih vremenskih razmerah. Odigrali so samo eno partijo med Romanonijem in Gaboryjem. Romanoni je zmagal v petih setih z izidom 4:6, 5:7, 6:3, 6:3, 7:5. Naslednji dan je spet potekel v znamenju premoči domačih. Igrali so dve partiji dvojic in obe so končali Italijani v svojo korist. Bossi in Quintavalle sta odpravila Madžare Szigetija in Gaboryja s 6:3, 2:6, 7:5, 6:4, izid dvoboja Cucelli — Del Bello proti Asboth — Mayer pa je bil 6:4, 5:7, 2:6, 7:5, 12:10. Vsem so dosegli Italijani 3 zmage, Madžari pa nobene.

Naslov absolutnega kolesarskega prvaka Italije si je priboril v nedeljo dirkalec Coppi, ki je prispel med 60 tekmovalci kot prvi na cilj. Proga je bila dolga 245 km, Coppi pa jo je prevozil po hudi borbi, v kateri so ga zasledovali do zadnjega v 6 urah 53:39 minut.

Italijanski boksarski prvak Luigi Musina se bo boril začetkom julija proti belgijskemu prvaku Karlu Sysu. Prireditev bo v Milanu.

Vse kaže, da bodo imeli Švedi tudi letos najboljši tekač na srednje in dolge proge. V teku na 1.500 m sta dosegla doslej že dva atleta čas izpod 3:50. To sta Arne Anderson (3:49) in Arne Ahlsen (3:49,3). V teku na 3000 m pa poročajo iz Sale, da jih je zmogel Goesta Oestbrinck v času 8:28,8 min. — O Gundarju Haeggju, kaznovanem švedskem tekaču čitamo, da se pridno

†

V neizmerni žalosti sporočamo, da nam je v Domžalah umrla na dan svetega Alojzija naša draga, nepozabna in predobra sestra

Anka Huth

privatna uradnica

Bog ji bodi milostni plačnik!

Ljubljana, 23. junija 1942.

Globoko užaloščeni bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

pripravlja na svoj prvi nastop proti Arne Andersenu. Oba se bosta udeležila prireditve 1. julija v Göteborgu in tekmovala v teku na eno miljo.

Švedski nogometaši se pripravljajo na nogometno srečanje z italijanskim nogometnim predstavništvom. Moštvi se bosta sestali 24. julija v Rasunda stadionu v Stockholmu.

Model jadralnega letala, katerega je izdelal nek nemški mladenič iz lahkega lesenega ogrodja in svilene papirja, je preletel v dveh urah 36 km daleč. S tem je znatno izboljšal nemški rekord v jadrstvu modelov.

† Umrla nam je naša ljubljena mama, babica, prababica, gospa

Fritz Alojzija

roj. Potokar

vdova železničarja

Pogreb blage pokojnice bo v sredo, 24. junija t. l. ob 4. uri popoldne z Zal, kapele sv. Andreja, k Sv. Križu, Ljubljana, Trbovlje, Novo mesto, Beograd, Palermo, 22. junija 1942.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob bridki izgubi našega nepozabnega očeta, starega očeta, tasta itd. gospoda

IVANA LOKARJA

NADUČITELJA V POKOJU

se najiskrenejše zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo g. baronu Codelliju za prepustitev kapele, pevskemu društvu Sava za odpete žalostinke, darovalcem vencev in cvetja, sploh vsem, ki so spremili dragega pokojnika na zadnji poti.

Ljubljana, dne 23. junija 1942.

Žalujoče rodbine: Lokar, Žen, Čerček

Malioglas

V malih oglaših velja pri iskanju službe vsaka beseda L. 0.30, pri ženitovanjskih oglaših je beseda po L. 1, pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L. 0.60. Davek se računa posebej. — Male oglašje je treba plačati takoj pri naročilu.

Kupimo

Izrabite priliko

prinesite vse vrste stare vreče, krojaške in šiviljske odrezke ter vse stare cunjce, ki vam najvišje plača: Grebeno Alojzija, Sv. Petra cesta 33, telefon 34-26.

Prodamo

Gospodinj

naj se zanimajo za »Samo kuhinjske«, prihrani veliko kurjave in časa. Dobi se: Mizarstvo Kernjak, Tržaska c. 92.

Živali

Žrebec

lipicanski, lep, odraslen — naprodaj. Vprašati na naslov: Ana Lenarčič, Verd, pošta Vrhnika.

Službe

Dobe:

Služkinjo

važena kuhe, se sprejme k mali trgovski družini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3796.

Hlapec

k dvema konjema in več gospodarskih opravil, se sprejme. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3787.

Sebe

Prazno sobo

s posebnim vzhodom in uporabo kopalnice — se odda. Mestni trg 3-III.

Razno

Napisi, črke

Ludvik Strukej, telefon interurban 36-91, Ljubljana, Vošnjakova ul. 10.

Šumenje valov.

Vso noč se je sprehajal brodar velike »Galeasse« gori in dolh po visokem krovu. Temo je bilo Reginald.

»Tu ji ne bi nihče dal kaj drugega kot obleko iz grobe volne,« je rekel sir Archie, »in spati bi morala v ozki postelji iz trdih desek. Jaz pa jo bom položil v mehke blazine in njeno počivališče bo iz marmornja. Zavil jo bom v dragoceno krzno in njene noge bodo tičale v čevljih z zlatimi zapponkami.«

»Resnično, preveč časti ji boš izkazal,« je rekel sir Reginald.

»Nočem je pustiti tu, kajti kdo bi utegnil skrbeti za tako ubogo stvarco?« je dejal sir Archie. »Ze v nekaj mesecih bi vsi pozabili nanjo. Nihče bi se ne ozrl za njo in nihče bi je ne obiskal v njeni osamelosti. Toda, ko bom prišel v svojo domovino, ji bom zgradil tam lepo bivališče. Njeno ime naj bo vklesano v trd kamen, da ga ne bo nihče pozabil. In jaz sam bom prihajal k njej vsak dan in vse bo tam tako lepo okrašeno, da jo bodo prihajali obiskovati ljudje od vseh vetrov. Noč in dan bodo tam gorele sveče in svetilke in muzika in petje se bo razlegalo kot bi trajalo tam večno praznovanje.«

»Resnično, preveč časti ji boš izkazal,« je dejal sir Reginald.

»Moram vse urediti tako, da ji bo dobro,« je dejal sir Archie. »Ona podi od mene hude misli in če jo zapustim, bo zbežala sreča od mene.«

Ko so šli čez led, se je zaganjal vanje močan vihar. Stiral je Elsalilla plašč z ramen, ki je zdaj frtolal kot zastava.

»Ali mi hočeš za trenutek pomagati nesti Elsalillo,« je dejal sir Archie, »da bom mogel oviti plašč okoli nje?«

Sir Reginald je sprejel Elsalillo v svojo naročje, toda v tem trenutku se je tako prestrašil, da mu je padla iz rok na led.

»Nisem vedel, da je Elsalilla mrtva,« je rekel.

in veter je brl okoli njega. Zdej je pričel s seboj sneg, zdaj dež. Še vedno je led tako trdno ležal okoli »Galeasse«, da bi mogel brodar mirno dremati v svoji kajuti.

Toda bdel je vso noč. Zdej pa zdaj je prislutil roko k ušesu in prisluškoval.

Ni bilo lahko ugotoviti, čemu prisluškuje. Vsi njegovi ljudje so bili na krovu, pa tudi vsi potniki, ki jih je hotel prepeljati na Skotsko. Vsi so ležali zdaj v podkrovvu in spali. Nihče izmed njih ni govoril, da bi ga mogel brodar poslušati.

Ko se je vihar zaletel v krepko primrznjeno »Galeasso«, se je uprl v ladjo kot po stari navadi, di bi jo gnal pred seboj na morje. Ker pa je »Galeassa« še vedno ležala nepremično, jo je napadal vihar vedno znova in znova. Zvenelo je v ledenih svečah, ki so visele na prečnicah in jamborih, jokalo in škripalo je v ladijnem trupu, klopotalo v jadrh, da so se skoraj raztrgala.

To ni bila mirna noč; čulo se je lahno zvenenje v zraku, kadar se je veipal sneg in pljuskanje in šumenje kadar je udarjal dež.

Toda v ledu se je odpirala razpoka za razpoko in pri tem je bilo slišati grmenje, kot bi bile vojne ladje na morju in se streljale med seboj.

Toda brodar ni pazil na vse to.

Vso noč je hodil navzgor in navzdol, dokler se ni nad vzhodom razprostrla sivkasta svetloba, pa še vedno ni zaslišal, kar je pričakoval.

Končno je zadonelo skozi noč neko pojoče, enoglasno brnenje, zibljiv prijeten glas kot odmev daljne pesmi.

Tedaj je pohitel brodar preko veslaških klopi v sredini »Galeasse« k veliki zgradbi na riku, kjer so spali njegovi ljudje. »Vstanite,« je zaklical, »in vzemite sekire in vesla. Kmalu bo nastopila ura osvobodjenja. Ze slišim šumenje proste vode. Ze slišim petje svobodnih valov.«

Možje so se takoj zbudili iz svojega sna. Stali so na svojih mestih vzdolž ladijnih stranic in med tem se je počasi danilo.

Ko je končno postal tolikanj svetlo, da so

mogli videti, kaj se je zgodilo ponoči, so opazili, da se v zalivih in prelivih ziblje morje. Toda v zatonu, v katerem so on primrzili, ni počila v ledu niti ena razpoka; led je ležal tu trden in nezlomljiv.

In v pelivu pred njo, se je nagrmadilo celo obzidje iz ledu. Valovi, ki so se onkraj svobodno poigravali, so nanašali tja kos za kosom ledu.

Zunaj na morju je trgolelo jader. To so bili vsi ribiči, ki so primrzili v Marestrandu in so zdaj odpluli. Morje je zibalo na valovih še kose ledu, toda ribiči niso mogli več čakati na mirno, varno morje, temveč so začeli s svojo vožnjo. Stali so na krovih svojih čolnov in gledali na svojo pot. Manjši kose ledu so odrinili z vesli, prpi večjih pa so zaobrnil krmilo in se jim ognili. Brodar na »Galeassi« je stal na svoji opazovalnici in gledal za njimi. Opazil je sicer, da je njihova vožnja težavna, videl pa je tudi, kako so se drug za drugim prerili na odprto morje.

In ko je brodar videl, kako so drela, jadra preko modre vode, ga je popadalo tako močno hrepenenje, da so se mu hotele oči orositi.

Toda njegova ladja je ležala tiho in nepremično in okoli nje se je grmadil led v vedno močnejši zid.

Zunaj na morju niso jadrle samo ladje in čolni, temveč je večkrat priplula tudi kaka bela ledena gora. To so bile močnejše ledenne gore, ki so se razlomile in jih je zdaj morje gnalo proti jugu. V jutranjem soncu so se bleščale kot errebro, časih pa so se zasvetile tako rdeče kot bi bile posute z rožami.

In sredi tega šumečega viharja, je zadonelo veselo klicanje. Zdej je zvenelo kot pojoči glasovi, zdaj kot hreščete fanfare. Veselo vriskanje je donelo iz teh glasov. Človeku se je razširilo srce, če jih je elšal. Prihajali so od dolgega spreveda labodov, ki so leteli od južne strani.

Toda, ko je brodar videl, kako plovejo ledene gore proti jugu in lete labodi na sever, ga je spreletelo tako koprnenje, da si je začel roke lomiti.